

Shakespeares Globe

In Londen werd The Globe heropgebouwd. Shakespeare klinkt er wel goed, stellen Günther Samson en Jan Van Looy vast, maar is dit meer dan een toeristische gimmick?

Patrimonium of pandemonium?

In deze tijden van cybernetica en virtual reality heeft men in Londen het vierhonderd jaar oude Globe Theatre van Shakespeare heropgebouwd. Zelfs voor een metropool als Londen is het een immense onderneming geworden, met een kostprijs van om en bij de 30 miljoen ponden, een slordige 1,8 miljard frank. Het geld komt vrijwel uitsluitend van sponsors.

The Wooden O

Het theater van William Shakespeare werd afgelopen zomer, na zeventien jaar hard labour, aan het wereldpubliek voorgesteld. Zeventien jaar is lang, maar het project had dan ook nogal wat voeten in de aarde. De toneelbal ging aan het rollen toen de Amerikaanse acteur en Shakespeare-fan Sam Wannamaker in 1949 Londen bezocht in de veronderstelling er een Shakespeare-theater aan te treffen. Toen hij zag dat dat niet zo was, besloot hij er zelf een te bouwen. Wannamaker slaagde erin om bouwmeesters, architecten en historici warm te maken voor zijn droom.

In 1970 werd op de Banksite, aan de Thames, 1,2 hectare vrijgemaakt voor de wederopbouw, op 200 yards van de oorspronkelijke site. Maar pas in '87 was het nodige geld gevonden en werden de eerste funderingen gegraven en pas in '93 werd met de eigenlijke bouw begonnen. Wannamaker stierf op 18 december van hetzelfde jaar en heeft nooit zijn droom zien verwezenlijkt worden. Op dat moment waren pas twaalf van de vijftien delen van The Globe klaar. Eind 1995 werd het gebouw eindelijk voltooid.

Volgens de makers is The Globe een zo exact mogelijke kopie van de ronde schouwburg die in 1598 werd gebouwd. Een sterke uitspraak, want over de authentieke Globe is wei-

nig geweten: het gebouw brandde volledig af in 1613, na een al te realistisch kanonschot in een voorstelling van *Henry V*. Een tweede Globe, nog in hetzelfde jaar gebouwd, werd in 1642 door de puriteinen gesloten en twee jaar later afgebroken. De enige geloofwaardige schetsen van The Globe zijn van de hand van de Nederlander Johannes de Witt, die omstreeks 1596 Londen bezocht. Hij zag er vier theaters die hem aan 'Romeinse gebouwen' deden denken, zoals hij in zijn *Observationes Londinenses* schreef. Van de grootste, The Swan Theatre, de voorloper van The Globe,

maakte hij een snelle schets. De schets werd gekopieerd en rust nu in de Universiteitsbibliotheek van Utrecht.

Daarnaast geven de stukken van Shakespeare zelf – summiere – aanwijzingen over het gebouw. Shakespeare was als acteur verbonden aan The Globe en schreef zijn teksten om ze daar te laten opvoeren, zoals andere acteurs hun stukken schreven voor hun schouwburg. Zo maant het koor van *Henry V* in de inleiding de kijker aan om zijn fantasie te gebruiken: 'Can this cockpit hold the vasty fields of France? Or may we cram within this Woo-

De buitenkant van het tweede Globe Theatre, 1616

